[2024] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 655: 2024 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 316

ਮੁਖਤਾਰ ਜ਼ੈਦੀ

ਬਨਾਮ

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ

(2024 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2134)

18 ਅਪ੍ਰੈਲ 2024

[ਵਿਕਰਮ ਨਾਥ * ਅਤੇ ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਮੁੱਦਾਕੀ ਸੀਜੇਐਮ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੀ ਧਾਰਾ 190 (1) (ਬੀ) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਵਿੱਚ ਪੈ ਗਏ। ਕਿਉਂਕਿ ਸੀਜੇਐਮ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਬਲਕਿ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ' ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਹੈਡਨੋਟਸ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973-ਸੈਕਸ਼ਨ 190 (1) (ਬੀ) ਸੈਕਸ਼ਨ 200-ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ - ਧਾਰਾ 173 (2) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ। I.O. ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ ਜੋ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰ ਸਕੇ-ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੇ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ-ਸੀਜੇਐਮ ਨੇ ਧਾਰਾ 173 (2) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 147, 342, 323, 307, 506 ਅਤੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 190 (1) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ। - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਸੀਜੇਐਮ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਵਾਧੂ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਸੀਜੇਐਮ ਲਈ ਇਕੋ ਇਕ ਵਿਕਲਪ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 200 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ। ਅਤੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੇ ਅਧਿਆਇ XV ਵਿੱਚ ਬਣਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਗੇ ਵਧੋ. - ਸ਼ੁੱਧਤਾਃ

ਆਯੋਜਿਤਃ ਸੀਜੇਐੱਮ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਬਲਕਿ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਚਾਰ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਸੀ-ਅਜਿਹੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਸੀਜੇਐੱਮ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਜਾਂਚ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਨੇ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁੱਢਲਾ ਮਾਮਲਾ ਬਣਾਇਆ - ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਰਜ ਕਰ ਲਈ ਸੀ ਕਿ

* ਲੇਖਕ

ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਅਤੇ ਫਿੱਟ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਇੱਕ ਕੇਸ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੇ ਅਧਿਆਇ XV ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। - - ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਸੀ. ਜੇ. ਐੱਮ. ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 7 ਅਤੇ 11]

ਕੇਸ ਲਾਅ ਨੇ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਕੁਮਾਰ ਤਿਵਾੜੀ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਸਕੱਤਰ ਗ੍ਰਹਿ, ਸਿਵਲ ਸਕੱਤਰੇਤ, ਲਖਨਊ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦੁਆਰਾ

[2019] 8 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1114: (2019) 8 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 27-'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ.

ਐਕਟ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 ਦੀ ਸੂਚੀ

ਮੁੱਖ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ.; ਜਾਂਚ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ; ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ; ਗਵਾਹ; ਵਾਧੂ ਸਮੱਗਰੀ; ਨੋਟਿਸ; ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨਾ; ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ।

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕੇਸਃ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2024 ਦਾ 2134 ਅਲਾਹਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੁਡੀਕੇਚਰ ਦੇ 24.08.2021 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ 2021 ਦੇ ਏ 482 ਨੰਬਰ 15273 ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ਗੀ

ਵਿਨੋਦ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਐਸ. ਵਕੀਲ, ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜਯੋਤੀ ਤਿਵਾੜੀ, ਰਾਜੇਸ਼ ਪਾਂਡੇ, ਵਕੀਲ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ। ਸ਼ਸ਼ਾਂਕ ਸ਼ੇਖਰ ਸਿੰਘ, ਸ਼ਾਂਤਨੂੰ ਸਿੰਘ, ਸ਼ੇਖਰ ਪ੍ਰੀਤ ਝਾਅ,. ਹੈਦਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਕੁਮਾਰੀ, ਐਡ. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ.

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ/ਆਦੇਸ਼

ਵਿਕਰਮ ਨਾਥ, ਜੇ. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਹ ਅਪੀਲ ਅਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 24.08.2021 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਦਿੱਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 19731 ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਨਿਆਇਕ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ 2, ਅਲੀਗੜ੍ਹ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 129/2020 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 147,342,323,307,506 ਤਹਿਤ ਸੰਮਨ ਆਰਡਰ ਮਿਤੀ 08.03.2021 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 01.11.2021 ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 24.08.2021 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਕੇਸ ਨੰਬਰ ਨੂੰ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 5727/2021 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

3. ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ. 2 ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪਹਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟ 4 ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ 173 (2) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ ਜੋ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰ ਸਕੇ। ਉਕਤ ਰਿਪੋਰਟ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਸੀ।ਉਸ ਨੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਕੇਸ ਡਾਇਰੀ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲਈ ਸੀ।

4. ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ. 2 ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪਹਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟ 4 ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ 173 (2) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ ਜੋ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰ ਸਕੇ। ਉਕਤ ਰਿਪੋਰਟ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਕੇਸ ਡਾਇਰੀ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲਈ ਸੀ।

5. ਸੀਜੇਐਮ ਨੇ ਮਿਤੀ 08.03.2021 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 173 (2) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਅਧੀਨ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਤੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 147,342,323,307,506 ਅਤੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 190 (1) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ। ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕੀਤਾ, 30 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2021 ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਅਤੇ ਤਲਬ ਕਰਨ ਦੇ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 2021 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਯੂ/ਐਸ 482 No.15273 ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰਡ. ਉਕਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਵਿਨੋਦ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀਜੇਐਮ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 190 (1) (ਬੀ) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਸੀਜੇਐਮ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਪਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਉੱਤੇ ਵੀ ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਸੀਜੇਐਮ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਵਾਧੂ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਸੀਜੇਐਮ ਲਈ ਇਕੋ ਇਕ ਵਿਕਲਪ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 200 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ। ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਗੇ ਵਧੋ। ਉਕਤ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਕੇਸ ਵਜੋਂ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੀਜੇਐਮ ਨੇ ਧਾਰਾ 173 (2) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਕੇਸ ਡਾਇਰੀ ਵਿਚਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਲਈ, (ਅਸਲ ਵਿਚ, ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ) ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦੀ ਸੀ ਪਰ ਇਕ ਵਾਰ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ' ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਇਕੋ ਇਕ ਵਿਕਲਪ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ ਇਸ ਨੂੰ ਇਕ ਨਿੱਜੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਜੋਂ ਮੰਨਣਾ ਅਤੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੇ ਅਧਿਆਇ XV ਵਿਚ ਬਣਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ. ਧਾਰਾ 190 (1) (ਏ) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ।

6. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ-ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 2 ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸੀਜੇਐਮ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਧੂ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਡਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਸੀਜੇਐਮ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਨੋਟਿਸ ਸੈਕਸ਼ਨ 190 (1) (ਬੀ) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜ੍ਹਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

7. ਅਸੀਂ ਸੀਜੇਐਮ ਵੱਲੋਂ 24.08.2021 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸੀਜੇਐਮ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਬਲਕਿ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਚਾਰ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਸੀ. ਜੇ. ਐੱਮ. ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਜਾਂਚ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਨੇ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁੱਢਲਾ ਮਾਮਲਾ ਬਣਾਇਆ।

8. ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਵੇਂ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗਾ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 190 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਧਾਰਾ 173 (2) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧਤ ਪੈਰੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ. ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 190 (1) (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ). ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈਃ

190. ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣਾ।

(1) ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਕੋਈ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਏ) ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ' ਤੇ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੇ ਹਨ; (ਬੀ) ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ;

9. ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਕੁਮਾਰ ਤਿਵਾੜੀ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਕੱਤਰ ਗ੍ਰਹਿ, ਸਿਵਲ ਸਕੱਤਰੇਤ, ਲਖਨਊ ਅਤੇ ਏ. ਐਨ. ਆਰ. ਰਾਹੀਂ, [5] ਜਸਟਿਸ ਕੇ.ਐਮ.ਜੋਸਫ਼ ਨੇ ਬੈਂਚ ਲਈ ਬੋਲਦਿਆਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ। ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਕਾਫ਼ੀ ਮਿਲਦੇ-ਜੁਲਦੇ ਸਨ ਜਿੱਥੇ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸ਼ੁੱਧ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਜੋਂ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੇ ਅਧਿਆਇ XV ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਕੁਮਾਰ ਤਿਵਾੜੀ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਪੈਰੇ 42 ਤੋਂ 46 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਪਹਿਲੂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਸੰਬੰਧਤ ਪੈਰੇ ਇੱਥੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨਃ

"42. ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਅਨੁਲਗ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਜੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਯਕੀਨ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਿਆਨ ਕਿ ਕੋਈ ਮੁੱਢਲਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ, ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਜੋਂ ਮੰਨ ਕੇ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਜੋਂ ਮੰਨਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ,

5 (2019) 8 ਐਸਸੀਸੀ 27

ਜੇ ਉਹ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਜੋਂ ਮੰਨਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 200 ਅਤੇ 202 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਜੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਸਿੱਟਿਆਂ' ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਵ, ਜੇ ਸਮੱਗਰੀ ਅਜਿਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਸਿੱਟਿਆਂ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 190 (1) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 200 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਜੋਂ ਮੰਨਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਉਪਾਅ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 200 ਜਾਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 202 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 200 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

43. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨੋਟਿਸ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ' ਤੇ ਆਪਣੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮਹਾਬੀਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਅਗਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਮਹਾਬੀਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਅਗਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜ, 1957) ਵਿੱਚ ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧਿਆਇ XVI ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਕਾਸਿਮ ਬਨਾਮ ਰਾਜ [ਕਾਸਿਮ ਬਨਾਮ ਰਾਜ, 1984 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਸਾਰੇ 260:1984 ਸੀ. ਆਰ. ਆਈ. ਐਲ. ਜੇ. 1677] ਵਿੱਚ, ਅਲਾਹਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੁਡੀਕੇਚਰ ਦੇ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆਃ (ਕਾਸਿਮ ਕੇਸ [ਕਾਸਿਮ ਬਨਾਮ ਰਾਜ, 1984 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਸਾਰੇ 260:1984 ਸੀ. ਆਰ. ਆਈ. ਐਲ. ਜੇ. 1677], ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਸਾਰੇ ਪੈਰਾ 6)

"6. ... ਅਭਿਨੰਦਨ ਝਾਅ [ਅਭਿਨੰਦਨ ਝਾਅ ਬਨਾਮ ਦਿਨੇਸ਼ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1968 ਐਸ. ਸੀ. 117:1968 ਸੀ. ਆਰ. ਆਈ. ਐਲ. ਜੇ. 97: (1967) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 668] ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਜੋਂ ਮੰਨਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।" ਇਸ ਨਿਰੀਖਣ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਹਰੇਕ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸੂਚੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਅਗਲੀ ਜਾਂਚ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 200 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ, ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੇਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੇਸ ਡਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ' ਤੇ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਕੇਸ ਡਾਇਰੀ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਿਰਫ਼ ਕੇਸ ਡਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਵੱਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਣ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਤਾਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕੇਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਕੇਸ ਬਣ ਜਾਵੇ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

44. ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵੀਰੱਪਾ ਬਨਾਮ ਭੀਮਰੇਦੱਪਾ (ਵੀਰੱਪਾ ਬਨਾਮ ਭੀਮਰੇਦੱਪਾ, 2001 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਕਰ 447:2002 ਸੀ. ਆਰ. ਆਈ. ਐਲ. ਜੇ. 2150) ਵਿੱਚ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀਃ (ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਕਰ ਪੈਰਾ 9) "9. ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ, ਜੋ ਸਥਿਤੀ ਉੱਭਰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈਃ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 200 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਬੀ' ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 190 (1) (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜੋ ਉਹ ਦਾਇਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਡੀ) ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਤੱਥ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਲਈ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 190 (1) (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਆਮ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 200 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

45. ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਡੀ) ਵਿੱਚ "ਸ਼ਿਕਾਇਤ" ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈਃ "2. (ਸ) "ਸ਼ਿਕਾਇਤ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿਸੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਦੋਸ਼, ਇਸ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂ ਅਣਜਾਣ ਹੋਵੇ, ਨੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਵਿਆਖਿਆ. -ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ, ਜੋ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਗੈਰ-ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ; ਅਤੇ ਜਿਸ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ;

46. ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੰਨ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 202 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 200 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸੂਚੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਫਾਰਮ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਣਾਇਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਸੋਚਾਂਗੇ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਅੰਤਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਰ ਹੈ।

10. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਰਾਏ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵੀ ਸੀ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ

ਧਾਰਾ 200 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਇਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ।

11. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਯੋਗ ਕੇਸ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੇ ਅਧਿਆਇ XV ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਸੀਜੇਐਮ, ਅਲੀਗੜ੍ਹ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

12. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਜੋਂ ਮੰਨੇ ਅਤੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਦੇ ਅਧਿਆਇ XV ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਗੇ ਵਧੇ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਟਿੱਪਣੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਟਿੱਪਣੀ ਸੀਜੇਐਮ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਤ

ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ।

ਸਿਰਲੇਖ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇਃ ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾਃ ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Advocate Shifa Kler